

Yiddish writing in America, 1905-1925

DR. RUTH WISSE

Autumn 1975 - YIVO 1619

This course will introduce and examine the work of American Yiddish writers known as "Di yunge", with a heavier concentration on poetry than prose reflecting the relative achievement of the literature. We will attempt to locate these writers in their social and historical context; to relate their work comparatively to contemporary European and American literary movements; to assess its role in the development of Yiddish literature. Primarily, however, the course will focus on the work itself, on thematic and formal elements in the individual poems and stories of the major writers, and on their evolving oeuvres.

Requirements: One class report

One major paper

Weekly reading and preparation for class discussion

September 8: Introduction

The social and literary background of American Yiddish writing, 1905

Derivative and innovative qualities in the work of
"Di yunge"

The nature of the group

September 29: Mani Leib

October 20: Zishe Landau, Reuven Ayzland (Iceland)
The inner circle and the periphery
The Shrifn

November 3: Moishe Leib Halpern

November 17: H. Leivick
J. Opatoshu

December 8: Lamed Shapiro
David Ignatoff

ביבליוגרפיה

I פָּאָעָז יְהֻ

- מאן. לִיבָּ: לַיְדָעָה. נִיו-יַּאֲרָק, 1918
- בַּאלָדָעָן. נִיו-יַּאֲרָק, 1918
- אִידִישׁ אָזֶן סְלָחוֹשׁ מַאֲטִיחָעָן. נִיו-יַּאֲרָק, 1918
- לַיְדָעָה אָזֶן בַּאלָדָעָן. 2 בענדער. נִיו-יַּאֲרָק, 1955
- סָאנְפָּעָטָן. פָּאָרִיז, 1962
- זִישָׁע לְאַנְדּוֹי: לַיְדָעָה. נִיו-יַּאֲרָק, 1937
- רַעֲדָקְטָאָר, אַנְטָגָלָגִיעָם: דִּי אִידִישׁ דִּיכְטוֹנוֹ אֵין אַמְּרִיקָע בֵּין
יָחָר 1919. נִיו-יַּאֲרָק, 1919
- ראובן אַיְזָלָאנְד: פָּעָן מִין זָוְמָעָן. נִיו-יַּאֲרָק, 1922
- בָּאָמָּן וְעַזָּאָנָּן פָּעָן הַיְרָשָׁה. נִיו-יַּאֲרָק, 1944
- משה לייב האלפערן: אֵין נִיו-יַּאֲרָק. נִיו-יַּאֲרָק, 1919, אָזֶן חָרְשָׁע, 1927
- די גַּאלְדָּעָן פָּאָשׁוּ. קלְיָהָלָאנְד, 1924
- משה לייב האלפערן. 2 בענדער. נִיו-יַּאֲרָק, 1934
- ה. לִיהְיָק: לַיְדָעָה. נִיו-יַּאֲרָק, 1919
- דָּעָר גּוֹלָם. נִיו-יַּאֲרָק, 1921
- אֵין קִינְעָמָם לְאַנְדּוֹן. וַאֲרָשָׁע, 1923
- ו.ו. שְׂהָרָעָז: כְּהֻמְטָאָמִי. נִיו-יַּאֲרָק, 1925

II פרזע

דוד איגונאטאַה, "פֿיבּי", שריִטְעָן, ניו-יַּרְקָן, 1914, דרייטער באָנד
איין קעמעלגרוב", שריִטְעָן, ניו-יַּרְקָן, 1913, צחיטער באָנד
יוסף אַפְּאַטְשָׁן, "פֿוֹן נֵיָּוּ אַרְקָעָר גַּעֲמָא", די נֵיעַ זַיִם, ניו-יַּרְקָן, 1914
היְבָּרֶן, חילנע, 1928
לו. מילער, "אַבָּא", שריִטְעָן, ניו-יַּרְקָן, זינטער-פְּרִילְיָנוֹ, 1920
זעקטער באָנד
אייזיק רַאַבָּאַי, "הַעֲרָר גַּאלְדַּעַנְבָּאָרוֹ", שריִטְעָן, ניו-יַּרְקָן, 1914
דרייטער באָנד
לאָסְעָד שַׁאֲפִירָאַ, "דָּעַר צְלָמָ", דאָמָן נֵיעַ לַעֲבָּן, ניו-יַּרְקָן, נ. 7
390-382
"שְׁפֹזְן חַמְחַק", קוֹנְסָטָן לַעֲבָּן, פָּאָרְשָׁע, 1908, ערשותער בז'ן,
41-33
רוֹיךְ, וואָלְטָן אַיְזָן, וואָלְטָן אָוִים, ניו-יַּרְקָן, 1916
וויסע חלה", שריִטְעָן, ניו-יַּרְקָן, זומער, 1919
פְּינְפְּטָעָר באָנד
נֵיָּוּ אַרְקָעָש אָוּן אַנְדָּרָע גַּאֲבָן, ניו-יַּרְקָן, 1931

III ארטיקלען

ראובן איזלאנד, "די נײַ עונדונג אין דער זידישער פֿאָזִיעַ",

פֿון מאָטש אֶז מְעַנְטֵש, ניו-יַּרְקָה, 1915, 32-36.

יוסף אַפְּאַטָּשָׁן, "הוֹגֵן דער יונגעָר זידישער לִיטַּעֲרָאַטּוֹר אַין אַמְּעָרִיךָ",
בִּבְּרוּוּלְפְּלָטְפָּטְשָׁן, חַארְשָׁע, מַאי-יָוָנוֹן, 1922, 245-247.

* 50 יָאָר זִדְיָשׁ לִיטַּעֲרָאַטּוֹר אַין דִּי פֿאָרָאַינִיכְטָעַ שְׂטָאתָן".

זַהָּא-בְּלָעַטְבָּר, ניו-יַּרְקָה, באָנד 38 (1954), 39-49.

* גָּלוּאַטְשְׁטִין, "אַשְׁנָעָל-לוֹעִיפָּא אַיבָּעָר דָּעַר אִידְיָשׁר פֿאָזִיעַ", אַינְזִיךְ,
ניו-יַּרְקָה, נָוָם 1, יָנוּוֹאָר, 1920, 19-28.

משה לייב האלטערן, "דָּעַר אַלְטָעַר אָזָן דָּעַר נִיעָר מָאָרִים רָאַזְעַנְפָּעָלָד",
לִיטַּעֲרָאַטּוֹר אָזָן לְפָבָעָן, ניו-יַּרְקָה, מַארְץ, 1915, 100-112.

* א. טָאָבָּאַטְשְׁנִיךְ, "סְרָאָדִיאַי אָזָן רַעַחְלָט אַין דָּעַר זִדְיָשׁר פֿאָזִיעַ", אַין
דִּיבְּטָעָר אָזָן דִּיבְּטָנוֹגָה, ניו-יַּרְקָה, 1965, 402-413.

זִישָּׁא לְאַנְדוֹזִי, "אַרְיַּינְפָּיר" אַנְטָאָלָגִיָּה: די אִידְיָשׁ דִּיבְּטָנוֹג אַין אַמְּעָרִיךָ
בֵּין יָאָהָר 1919, ניו-יַּרְקָה, 1919, 19-22.

סָאנִי לְיִיב, "דָּוד אִיגָּנוֹמָאָה שְׁרִידְבָּט גַּעַשְׁכְּבָטָע", עַקְאָבָעָן, ניו-יַּרְקָה, II,
נָוָם 18, 1945, 13-5.

ה. לְיִהְיָק, "די יְוָגָע", שְׁרִיְּפָטָעָן, ניו-יַּרְקָה, זָוּמָעָר, 1919, 1919, 29-40.

א. לְעַיְלָעָם, "פֿאָעַטְשָׁע אַיבְּעַרְשָׁאַפְּנוֹג", אַינְזִיךְ, ניו-יַּרְקָה, נָוָם 1,

יאָנוּאָר, 1920, 34-41.

✓ ג. מִיזְלָה, "הָעָגָן דִּי אַמְּעָרִיךָ קָאנָעָר זִדְיָשׁ, יְוָגָע", אַזְרִיקְבְּלִיךְן אָזָן
פֿערְסְּפְּעַקְטִיכְן, חַל אַבְּיַיב, 1962, 303-353.

ש. נִיגּוּר, "אַ בְּרִיאָה הָעָגָן דָּעַר אַלְטָעַר אָזָן דָּעַר נִיעָר אִידְיָשׁר
לִיטַּעֲרָאַטּוֹר", אַזְקוֹנְטִיכְן, ניו-יַּרְקָה, מַאי, 1938, 50-305.

מעמוץරק

דוד איגנאטיאו, אַפְגָעָל יִסְעָן בְּלַעֲטָרָה. בזאנעם-אלדרעס, 1957
ראובן איזלענד, פָנוֹן אָונְדִיזֶר פְּרִילִינְגָה. ניו-יורק, 1954
ראשעל וופרינסק, דָם קְרִיזָן זִין פָנוֹן הַעֲנוֹת. תל אביב, 1971
א. רABAי, מִזְנֵן לְעָבוֹן, 11. ניו-יורק, 1947
יוסף ראלניק, זְבָרוֹנוֹת. ניו-יורק, 1954
ל. שאפרירא, דָעַר שְׁרִיבָעָר גִּימַט אִין תְּדָרָר, לאס-אנגולרים, 1945

ליידער פון פָּאנַי לִיבָּן

די פְּלִמִּידִים דָּאָרֶן זִיךְ בְּאַקְעָנָעָן מִיטְ די אָוִיסְגָּאָבָעָס פָּוּן 1918:
אִידִישׁן אָוּן סְלָאוֹוִישׁ מַטְּפִיחָן; לִידְדָּר; אָוּן בָּאַלְאָדָּן. אַין קְלָאָם חָעֵל
 מִיד אֲבָעָר נֹזְעָן די צָהָי בְּעַנְדָּר לִידְדָּר אָוּן בָּאַלְאָדָּן, נַיְזָה-יָאָרָק, 1955,
 חָאָם מַעַן דָּאָרָף זִיךְ פָּאָרְשָׂאָפָּן.

I, 13	אַיךְ הָאָב מִין מַאֲסָע שָׂחָרָאָע הָאָר
I, 16	סְוִיכָנֶשֶׁטֶלְעָ
I, 22	דָּאָרָטָן וַיִּתְ
I, 27	דִּי גָּאָכְטָן
I, 29	פָּוּן שְׂטוֹוִיבָן
I, 30	שְׂטוֹוּעָרָן, שְׂטוּלְעָרָן
I, 43	זַיְ שְׂפִילְטָן
I, 44	דָּאָן בִּיגְ אַיךְ טִיףָן
I, 56	אַיךְ בֵּין דָּעָר חַיְינְרִיבָן
I, 87	דִּי מַאְשָׁיְן
I, 88	אוֹיְפָן דָּעָר פְּינְגְּפָטְעָר עַזְעָנִיָּן
I, 91	דָּאָם בְּלוּיָעָן פָּעָרְדָּלָן
I, 94	קוֹם פְּשָׁטוֹזָה...
I, 127	אַין חַיְזָעָר אַרְיִמְעָן
I, 130	דָּעָר חַיְרָשָׁן
I, 131	דָּוָרָךְ דָּעָר נָאָדָל פָּוּן מִין וְאָרָן
I, 135	דִּי חָאָם קוּמָעָן נָאָךְ אַזְנוֹנָדוֹן
I, 160	אַיךְ בִּין...
I, 176	אַבְרָהָם לִיעְסָיְן אָוּן אַיךְ
I, 181	בִּים קָאָרְטָן-טִישָׁן
I, 254	דָּעָר עַפְלָ-בּוֹיִם

סָאנָעָטָן

I, 278	זִיךְ
I, 279	חַעְרָטְמָעָר
I, 281	פָּוּן מִין הַיְגָל
I, 290	פְּרָעָמְדָע
I, 292	בִּים שָׂהָעָל פָּוּן גְּלִיךְ
I, 293	אַפְּלוּיִם
I, 294	דִּי קִין
I, 310	דָּעָר פִּיטָּן
I, 313	דִּיחָות
I, 321	שְׂטוֹוִיבָן שְׂטוֹוִיבָן
I, 327	נִימְלָה
I, 329	דִּי זָוּן אַיךְ גּוֹטָן
I, 334	אַין זָוּן גְּנָאָד
I, 340	אוֹיְפָרִיפָטָן אוֹיְפָן אַמְצָה